

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 610

Din 22.11.2023

Dosar nr.: 65/2022

Petiția nr.: 589/25.01.2022

Petent:

Reclamat:

Obiect: Petentul reclamă posibile fapte de discriminare la locul de muncă.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. medic primar în cadrul Clinicii de Ortopedie și Traumatologie a ..

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. .. medicul șef al Clinicii de Ortopedie și Traumatologie a ..

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 589/09.03.2022 (filele 132-134 la dosar), s-a realizat citarea părților, cu termen de audiere în data de 28.03.2022.

5. Prin adresa înregistrată sub nr. 589/09.03.2022 (fila 136 la dosar), s-a transmis și prin email adresa de citare pentru petent cu dovada la dosar a corespondenței online (fila 137 la dosar).

6. Prin adresa înregistrată cu nr. 1991/17.03.2022 partea reclamată transmite punct de vedere (filele 139-144 la dosar).

7. Prin adresa înregistrată cu nr. 2258/28.03.2022, petentul transmite declarația martorului .. și listele cu graficul gărzilor pentru lunile iulie, august, septembrie 2019 și aprilie și mai 2020 (filele 146-153 la dosar).
8. Prin adresa înregistrată sub nr. 3617/23.05.2022, C.N.C.D. încrucișează punctele de vedere între părți și le informează privind formularea de concluzii scrise (filele 154-157 la dosar).
9. Prin adresa înregistrată sub nr. 4353/22.06.2022 petentul transmite concluzii scrise (filele 159-163 la dosar).
10. Prin adresa înregistrată sub nr. 4460/27.06.2022 reprezentantul părții reclamate transmite concluzii scrise în numele acestuia (filele 164-166 la dosar).

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

11. În fapt, petentul susține că începând din luna octombrie 2019 și până la data formulării petiției a fost discriminat de către ..în calitate de medic șef al Clinicii de Ortopedie și Traumatologie a ...
12. În acest sens, petentul susține că a fost obligat să efectueze 13 gărzi în luna octombrie 2019, în cadrul clinicii unde activează ca medic primar, în opinia acestuia încălcându-se astfel mai multe articole din Codul Muncii, care reglementează munca suplimentară în gărzi; în acest sens, petentul depune înscrisuri cu valoare probantă (filele 15-132).
13. Petentul susține, de asemenea, că reclamatul a interzis medicilor rezidenți ai clinicii să efectueze gărzi împreună cu acesta, deși petentul susține că deține toate calificările necesare pentru a coordona medici rezidenți. De asemenea, petentul susține că reclamatul a interzis participarea medicilor rezidenți la operațiile pe care acesta le-a efectuat în perioada de referință pentru pacienții cronici sau pentru cei internați în gărzile pe care le-a efectuat ca titular.
14. Petentul mai precizează că era obligat să fie ultimul dintre medicii titulari în ierarhia stabilirii gărzilor, în ciuda faptului că, prin tradiția secției s-a ținut cont de funcții, vârstă, ordinea venirii pe secție sau gradul profesional și până la momentul transmiterii petiției era constant în prima jumătate a medicilor la care se apela cu prioritate pentru efectuarea gărzilor.
15. Prin adresa înregistrată cu nr. 2258/28.03.2022, petentul transmite la dosar declarația de martor însoțită de anexe a lui .., coleg de serviciu cu petentul (filele 146-153 la dosar), prin care martorul susține existența unei forme de discriminare a petentului, prin atitudinea agresivă și impunerea față de petent a unui regim de muncă diferit privind gărzile, fără acordul membrilor consiliului de administrație.
16. Prin adresa înregistrată cu nr. 4353/22.06.2022, petentul transmite concluzii scrise, (filele 158-163 la dosar), susținând că partea reclamată a citit cu voce tare în prezența tuturor colegilor diagnosticul (astm bronșic persistent) de pe scrisoarea medicală a petentului.

17. Cu privire la revocarea calității sale de îndrumător de rezidenți, petentul susține că de-a lungul timpului a operat alături de rezidenți, dar și de reclamat, chiar și după revocarea calității de îndrumător. Mai mult, consideră că a fost și este pus în situația de a-și asuma cazurile medicale mai dificile, însă nu mai este considerat îndrumător de rezidenți atunci când vine vorba de beneficiile asociate acestei calități.

Sușținerile părții reclamate

18. Prin adresa înregistrată sub nr. 1991/17.03.2022, reprezentantul părții reclamate transmite punctul de vedere (filele 138-144 la dosar).

19. Reclamatul contestă existența vreunei discriminări susținând lipsa unei atitudini și/sau a unei manifestări de hărțuire care să se încadreze în acest sens. Mai mult, consideră că petiția *„este bazată pe interpretări personale, profund subiective, neancorate în realitate, și susținute de fapte prezentate incomplete și/sau distorsionate, generate de modul profund subiectiv”*.

20. În ceea ce privește invocarea criteriului de origine regională, partea reclamată susține că provine dintr-o altă unitate administrativ-teritorială decât cea în care își desfășura activitatea profesională și are un raport bun cu rudele din alte regiuni ale țării, inclusiv cele din Oltenia, având drept principiu de viață nediscriminarea privind proveniența, rasa sau etnia altor persoane, drept pentru care nu consideră afirmația petentului ca fiind fondată.

21. În privința stării de sănătate, ..susține că nu a considerat acest aspect drept un motiv de discriminare, ci *„a fost un motiv pentru care în mod constant (petentul) a beneficiat de înțelegere și suport din partea reclamatului și a celorlalți colegi de secție”*. Mai mult, afirmă faptul că petentul nu este singurul care intră în contact cu anumite substanțe iritante, utilizate în spitale, pentru care legislația națională nu acordă suficientă importanță prevederilor pentru situațiile de îmbolnăvire provenite din contact cu materialele de uz profesional și care nu îi sunt imputabile. Totuși, reclamatul contestă existența actului medical care dovedește că petentului îi sunt restricționate anumite activități condiționate expres în acest sens.

22. Reclamatul precizează faptul că petentul nu a trimis nicio reclamație/sesizare nici vechii conduceri, nici celei din perioada formulării petiției.

23. Privind numărul de gărzi la nivelul instituției, reclamatul susține că s-a aplicat același regim pentru toate cadrele medicale. Astfel, fiecare medic a asumat la nivel personal printr-un contract de muncă suplimentar depășirea numărului de ore de lucru, respectiv de gărzi, pentru a soluționa în mod eficient cazurile medicale. Mai mult, petentul a refuzat efectuarea gărzilor în alt regim decât cel preferențial pe baza unor motive personale, astfel, s-a renunțat la contractul suplimentar pentru efectuarea orelor suplimentare, dar nu și la efectuarea acestora, în limita legală.

24. Mai mult, afirmația conform căreia petentului i s-ar fi interzis realizarea gărzilor și operațiilor alături de alți medici rezidenți se bazează pe revocarea calității de îndrumător de rezidenți a petentului atunci când conducerea secției era asigurată de un alt medic. Revocarea calității de îndrumător pentru medicii rezidenți a survenit ca urmare a unei reclamații cu privire la o complicație intraoperatorie apărută în cazul unui pacient operat de un medic rezident, fără participarea petentului, dar aflat sub îndrumarea acestuia.
25. Astfel, partea reclamantă arată că susținerea petentului privind interzicerea efectuării de operații alături de alți medici rezidenți este reală în fapt, dar nu se constituie într-o formă de amenințare sau hărțuire, ci reprezintă consecința restrângerii calității petentului de îndrumător de rezidenți.
26. Reclamatul consideră susținerile petentului drept incomplete, cu detalierea trunchiată a cronologiei evenimentelor și pe baza unor fapte/ prezumții ilicite dintr-o perspectivă subiectivă, susținând că, în ciuda incidentului mai sus menționat, petentul a fost renumit și confirmat ca îndrumător de rezidențiat chiar de către partea reclamată, atunci când și acesta a devenit coordonator de rezidenți.
27. Reclamatul susține că nu se poate demonstra (în concret) existența elementelor definitorii care formează discriminarea invocată de către petent. Mai mult, reclamatul susține că s-a implicat și a oferit sprijinul necesar în soluționarea situațiilor problematice de serviciu și că nu s-a manifestat sub o formă agresivă, îndeplinindu-și atribuțiile de serviciu cât mai bine.
28. Pe lângă concluziile scrise, reclamatul, a depus la dosar o declarație de martor semnată de cinci medici din spital, în care aceștia susțin că deciziile luate de către reclamat au fost în interesul colectivității profesionale, fără a include sub nicio formă gesturi sau fapte discriminatorii (fila 166 la dosar).

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / iurisprudenta

Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin (3): "România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. "

Art. 16 Egalitatea în drepturi: "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"

Art. 41 Munca și protecția socială a muncii "(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.

(2) *Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege. (...)*"

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”. (5): „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”*

Secțiunea I Egalitatea în activitatea economică și în materie de angajare și profesie

Articolul 7 *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:*

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare”.

Articolul 15 : *“Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de*

propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a **acestui**a.

Codul Muncii, art. 5:

“(1) În cadrul relațiilor de muncă funcționează principiul egalității de tratament față de toți salariații și angajatorii.

2) Orice discriminare directă sau indirectă față de un salariat, bazată pe criterii de sex, orientare sexuală, caracteristici genetice, vârstă, apartenență națională, rasă, culoare, etnie, religie, opțiune politică, origine socială, handicap, situație sau responsabilitate familială, apartenență ori activitate sindicală, este interzisă.

3) Constituie discriminare directă actele și faptele de excludere, deosebire, restricție sau preferință, întemeiate pe unul sau mai multe dintre criteriile prevăzute la alin. (2), care au ca scop sau ca efect neacordarea, restrângerea recunoașterii, folosinței sau exercitării drepturilor prevăzute în legislația muncii.

4) Constituie discriminare indirectă actele și faptele întemeiate în mod aparent pe alte criterii decât cele prevăzute la alin. (2), dar care produc efectele unei discriminări directe”.

Principiile de analiză

29. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă: la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, -la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

30. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă discriminare directă în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „criteriului protejat”.

31. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;

- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

32. *Articolul 7 „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etnii, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:
d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională.*

33. În fapt, Colegiul director reține că petentul a fost obligat să efectueze 13 gărzi în luna octombrie 2019, în cadrul clinicii unde activează ca medic primar și că petentului i-a fost revocată calitatea de îndrumător de rezidenți, iar medicilor rezidenți le a fost interzis să participe la operațiile pe care petentul le-a efectuat în această perioadă. De asemenea, colegiul director mai reține că partea reclamată a citit cu voce tare, în prezența tuturor colegilor, diagnosticul (astm bronșic persistent) de pe scrisoarea medicală a petentului. Totodată colegiul director reține și criteriile invocate de petent, respectiv boală cronică necontagioasă, respectiv și origine și formare într-o altă regiune a țării (Oltenia) decât cea în care își desfășoară activitatea..

34. În drept, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudenței sale, discriminarea presupune tratamentul diferit, aplicat în situații similare ori identice, fără o justificare obiectivă și rezonabilă în baza unui criteriu interzis și care poate stabili o legătura de cauzalitate.

35. Sub aspectul incidenței prevederilor art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director precizează că în situația persoanelor tratate diferit tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu,

origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

36. Colegiul director mai retine că, în lumina art. 20, alin. 6, din OG nr. 137/2000, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, aceasta trebuind să aducă probe în sprijinul afirmațiilor sale. Art. 20, alin. (6) teza I din OG nr. 137/2000 prevede că: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament”. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

37. Astfel, Colegiul director constată din documentele depuse în dosarul cauzei că s-a aplicat același regim pentru toate cadrele medicale, fiecare medic a asumat la nivel personal printr-un contract de muncă suplimentar depășirea numărului de ore de lucru, respectiv de gărzi, pentru a soluționa în mod eficient cazurile medicale. De asemenea, petentul nu a realizat gărzi și operații alături de medicii rezidenți în perioada când acesta avea revocată calitatea de îndrumător de rezidenți (calitate revocată de care alt medic șef, nu de către reclamat). Abia ulterior, petentul a fost renumit și confirmat drept coordonator de rezidenți chiar de către partea reclamată, atunci când și acesta a dobândit aceeași calitate. În privința stării de sănătate, petentul a beneficiat de înțelegere și sprijin din partea reclamatului și a celorlalți colegi de secție.

38. Astfel, raportat la cele mai sus menționate, Colegiul director nu poate reține din ansamblul situației de fapt și a înscrisurilor aflate la dosar o legătură de cauzalitate între criteriile invocate de petent (boală cronică necontagioasă, respectiv origine și formare într-o altă regiune a țării-Oltenia) și faptele sesizate, care să poată conduce la constatarea unei fapte ce intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;(lipsă legătura cauzalitate între criteriu și faptă)
2. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte;

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN – Membru

Redactată și motivată: CVR/NCV

Data redactării: 27.11.2023

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

